

Mnenje Odbora regij o sporočilu Komisije o socialni agendi

(2006/C 31/08)

ODBOR REGIJ JE

ob upoštevanju sporočila Komisije o socialni agendi, KOM(2005) 33 končno;**ob upoštevanju** sklepa Evropske komisije, da se bo v tej zadevi posvetovala z Odborom regij v skladu s prvim odstavkom člena 265 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti;**ob upoštevanju** odločitve predsednika Odbora z dne 20. januarja 2005, da bo dal komisiji za ekonomsko in socialno politiko navodila za oblikovanje mnenja o tej zadevi;**ob upoštevanju** osnutka pogodbe o Ustavi za Evropo, zlasti členov III-117 in III-209 do III-219;**ob upoštevanju** *Bele knjige o evropski upravi*, sprejete leta 2001 (KOM(2001) 428 končno);**ob upoštevanju** *Poročila skupine na visoki ravni o prihodnosti socialne politike v razširjeni EU* (DG Zaposlovanje in socialne zadeve — maj 2004);**ob upoštevanju** poročila z naslovom *Delo, delo, delo — ustvarjanje dodatnih delovnih mest v Evropi*, ki ga je novembra 2003 sestavila projektna skupina za zaposlovanje pod vodstvom Wima Koka;**ob upoštevanju** študije z naslovom *The Economic Costs of Non-Lisbon. A survey of the literature on the economic impact of Lisbon-type reforms* (European Economy, Occasional Papers št. 16, marec 2005);**ob upoštevanju** mnenja OR z dne 23. februarja 2005 o predlogu za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o evropskem socialnem skladu in predlogu za sklep Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi programa Skupnosti za zaposlovanje in socialno solidarnost — PROGRESS (OR 240/2004 končno);**ob upoštevanju** mnenja OR z dne 23. februarja 2005 o sporočilu Komisije o socialni razsežnosti globalizacije — prispevek politike EU k širjenju koristi za vse (OR 328/2004 končno);**ob upoštevanju** mnenja OR z dne 29. septembra 2004 o sporočilu Komisije: Povečanje zaposlenosti starejše delovne sile in preložitvev odhoda iz trga dela (OR 151/2004 končno) ⁽¹⁾;**ob upoštevanju** mnenja OR z dne 22. aprila 2004 o skupnem poročilu o socialni vključenosti, ki povzema rezultate pregleda nacionalnih akcijskih načrtov za socialno vključenost (2003-2005) (OR 21/2004 končno) ⁽²⁾;**ob upoštevanju** resolucije Odbora regij z dne 24. februarja 2005 o oživitvi *lizbonske strategije* (OR 518/2004 končno);**ob upoštevanju** osnutka mnenja (OR 80/2005 rev. 1), ki ga je sprejela komisija za ekonomsko in socialno politiko (poročevalka: **ga. Linetta Serri**, mestna svetnica v Armungii (IT-PES);**na 60. plenarnem zasedanju 6. in 7. julija 2005 (seja z dne 6. julija 2005) sprejel naslednje mnenje.**⁽¹⁾ UL C 43 z dne 18.2.2005, str. 7.⁽²⁾ UL C 121 z dne 30.4.2004, str. 32.

1. Stališča Odbora regij

Odbor regij

1.1 toplo **pozdravlja** prizadevanje za izvajanje nove socialne agende v obdobju od 2005 do 2010, v celoti odobrava cilje agende in podpira strategije, katerih bistvo povzema slogan „Socialna Evropa znotraj globalne ekonomije: delo in priložnosti za vse“, ter vrsto posameznih instrumentov za njihovo izvajanje;

1.2 še posebej **odobrava** dejstvo, da so kljub počasnejši stopnji rasti v Evropi in dosedanjim nezadovoljivim rezultatom lizbonske strategije na področju socialne politike ponovno predstavljeni isti cilji lizbonske strategije glede spodbujanja socialne dimenzije ekonomske rasti, prav tako kakor evropski socialni model, ki ga je barcelonski evropski svet leta 2002 opredelil kot model, ki temelji na „ekonomski učinkovitosti, visoki stopnji socialnega varstva in izobraževanja ter na socialnem dialogu“;

1.3 **odobrava** načela, na katerih temelji agenda: integrirani pristop, spodbujanje kakovostnih delovnih mest, modernizacija sistemov socialnega varstva in končno tudi pristop, ki temelji na načelu „stroškov odsotnosti socialne politike“;

1.4 kljub temu **opozarja**, da so cilji včasih zastavljeni preveč splošno in da bi bilo treba besedilo v zvezi z instrumenti za izvajanje in časovnimi roki oblikovati natančneje;

1.5 **se strinja**, da je treba načelo „stroškov odsotnosti socialne politike“ upoštevati, saj socialne politike lahko prispevajo k doseganju socialnih in gospodarskih ciljev, saj niso le sredstvo za zmanjševanje socialne izključenosti, temveč učinkovito pripomorejo k boljšim gospodarskim rezultatom, denimo s povečevanjem sposobnosti gospodarskega potenciala za prilagajanje spremembam v globalnem sistemu. V nasprotju s tem pa imajo neobstoječe ali neprimerne socialne politike dejansko precej negativen vpliv na gospodarsko rast;

1.6 kljub zgoraj izraženemu pozitivnemu mnenju **obžaluje** dejstvo, da socialna agenda ne omenja posebej vloge in odgovornosti lokalnih in regionalnih oblasti, in sicer predvsem zato, ker sta v večini evropskih držav delovna opredelitev in izvajanje socialne politike v njihovi pristojnosti;

1.7 zato **meni**, da bodo dejavna vključitev in posledične dejavnosti lokalnih in regionalnih oblasti v skladu z načelom subsidiarnosti iz osnutka evropske ustave, in s priporočili v Beli knjigi o evropski ustavi iz leta 2001 (delovni dokument o trajnem in sistematičnem dialogu z oblastmi lokalnih združenj glede vzpostavitve politik) eden od predpogojev za uspešno izvajanje ciljev socialne agende;

1.8 **upa**, da se bodo z vključitvijo lokalnih oblasti sedanje pomanjkljivosti in razlike med različnimi državami članicami zmanjšale, in da bodo prišle do izraza najboljše praksi evrop-

skega socialnega modela. Vendar upa, da bodo v tem primeru še naprej izvajali najboljše prakse, ne da bi pri tem znižali kriterije na raven tistih držav članic, ki so na področju socialne politike v zaostanku.

Strategije, cilji, instrumenti in predlogi Komisije.

2. Priporočila Odbora regij

Povečanje zaupanja

Odbor regi

2.1 **se zaveda**, da je sedanje stanje za evropske državljane zaskrbljujoče (dejavniki, kot so počasnejša stopnja rasti, manjšanje kupne moči, staranje prebivalstva, trenutno prepričanje, da Evropska unija nima primarne vloge v globalnem sistemu, težave v sistemih socialnega varstva, območja trajne revščine, gospodarske in socialne izključenosti poglobljajo preplah, sprožajo vedenjske obrambne mehanizme ter tako netijo že obstoječe in nove oblike „lokalnega egoizma“), zato odobrava zamisel, da mora biti povečevanje zaupanja ključni element evropske socialne strategije;

2.2 **meni**, da bi bilo treba izvesti ukrepe za širjenje točnih informacij, s čimer bi ublažili strahove državljanov starih in novih držav članic;

2.3 kljub temu **opozarja**, da je treba boljšo komunikacijo uskladiti s tehtnimi cilji in takojšnjimi opaznimi izboljšavami življenjskih in delovnih pogojev. Ti cilji morajo biti prilagojeni različnim okoliščinam in prednostnim nalogam posameznih držav članic in nujno vključevati sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti.

3. Instrumenti

Odbor regij

3.1 **meni**, da bi bilo treba uporabljati vrsto načrtovanih instrumentov (zakonodaja, socialni dialog in finančni instrumenti), da ponovno pridobimo izgubljeno zaupanje;

3.1.1 **opaža** napredek, ki ga označuje uvod v osnutek Ustavne pogodbe s splošno socialno klavzulo (člen III-117), v skladu s katero je treba odslej v vseh politikah Skupnosti upoštevati tudi socialno razsežnost;

3.2 **pozdravlja** dopolnjevanje med socialno agendo, lizbonsko strategijo in strategijo trajnostnega razvoja, ki mora vzajemno delovati z vsemi politikami Skupnosti. Če naj instrument za presojo vplivov, ki ga je razvila Komisija, v skladu z osnutkom evropske ustave odraža načelo subsidiarnosti, potem lahko s takim integriranim pristopom dosežemo praktični napredek na področju socialne politike in politike zaposlovanja;

3.3 **poziva** Komisijo, da odprto metodo koordinacije uporabi skupaj s sedanjo izključno medvladno metodologijo, kar doseže z vključitvijo lokalnih in regionalnih oblasti, ki bodo imeli glavno vlogo pri upravljanju finančnih instrumentov agende, še posebej v okviru „konvergenčnega“ cilja in cilja „regionalne konkurenčnosti in zaposlovanja“;

3.4 **meni**, da si morajo vse države članice Unije nujno prizadevati za izvajanje evropskega pravnega reda, in **poudarja**, da morajo države članice za zmanjšanje pomanjkljivosti in neravnovesij med njimi v svoje zakonodaje postopoma vključiti evropska načela in minimalne standarde;

3.5 **meni**, da bi Komisija eno leto po pristopu novih držav članic lahko naredila oceno stanja omejitve vstopa delavcev novih držav članic na trg delovne sile pred razširitvijo. Še posebej zanimivo bi bilo ugotoviti strukturni vpliv te omejitve na stanje delovnih odnosov;

3.6 **meni**, da omejitev vstopa delavcev novih držav članic na trg delovne sile in trenutna razprava o predlogu Komisije o uvedbi direktive za storitve na notranjem trgu zahtevata revizijo direktive 96/71 o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev.

4. Trije pogoji za uspešno povečanje zaupanja

Odbor regij

4.1 **priznava** pomemben vpliv novega medregionalnega pristopa na večje in boljše priložnosti za mlade ljudi. Mladi imajo namreč v okviru ponovno predlaganih ciljev lizbonske strategije in poglobljenega zaupanja ključno vlogo; v tem okviru usmerja pozornost na svoje mnenje (EDUC 37, 2004) o predlogu za sklep Evropskega parlamenta in Sveta o oblikovanju programa „MLADI V AKCIJI“ za obdobje 2007-2013;

4.2 **se strinja** s poglobljeno razpravo o vsebini zelene knjige o medgeneracijski razsežnosti 2005;

4.3 **meni**, da mora intenzivno razpravo o staranju populacije in reformi pokojninskih načrtov spremljati poglobljena ocena in upoštevanje trenutnega slabšanja situacije glede varnosti dohodkov in zaposlitvenih ter poklicnih priložnosti. Z integriranim pristopom bi morali nameniti pozornost tudi skupinam, izpostavljenim socialni izključenosti, ne da bi pri tem zapostavili trajne težave starejših državljanov;

4.4 **toplo pozdravlja** zamisel medgeneracijskega partnerstva, ki bi temeljilo na izkušnjah starejših prebivalcev in zagotavljalo, da le-ti ostanejo znotraj ekonomske dejavne populacije, hkrati pa bi se jim lahko pridružili tudi mladi ljudje; zato poziva Komisijo, da predstavi poskuse, spodbuja izvajanje dobre prakse in s posebnimi pobudami podpira sodelovanje med generacijami;

4.5 v skladu s sporočilom Komisije **pripisuje velik pomen** zamisli o partnerstvu na vseh ravneh, ker je po njegovem mnenju to glavni instrument za izgradnjo socialnega kapitala, ki se je zmanjšal zaradi majhne gospodarske rasti in zamude pri izvajanju lizbonskih ciljev, med katerimi je najpomembnejše zagotavljanje primernih delovnih pogojev za vse evropske državljanke;

4.6 **poudarja**, da je treba na območjih, kjer je zaradi zgodovinskih ali družbenogospodarskih razlogov praksa partnerstva manj prisotna v tradiciji in izkušnjah, začeti izvajati posebne ukrepe;

4.7 **se popolnoma strinja** s pomembno vlogo zunanje razsežnosti Evropske unije. Evropa sme in tudi mora prevzeti dejavno vlogo na mednarodnem prizorišču, predvsem pri prizadevanju za doseganje ustreznih delovnih pogojev za vse, pri omogočanju poštenih pravil trgovanja, prav tako pa naj v globaliziranem gospodarstvu štiti in vzdržuje evropski socialni model, njegova načela človeškega dostojanstva, socialnih pravic in solidarnosti;

4.8 **meni**, da sta za učinkovito krepitev zaupanja državljanov potrebna vsaj še dva pogoja: i) vsi državljani bi morali biti zelo ozaveščeni glede evropskih priložnosti, ki so jim na voljo; ii) vsi državljani bi morali razpolagati z vsemi potrebnimi orodji, da lahko te priložnosti izkoristijo (na primer jezikovno znanje). Poziva Evropsko komisijo, da tem pogojem nameni prav toliko pozornosti kot ostalim.

5. Dve prednostni področji: na poti k polni zaposlenosti

Odbor regij

5.1 **se popolnoma strinja** s strategijo, po kateri cilji zaposlovanja, količina in kakovost zaposlovanja ostanejo v središču socialne agende. V skladu s štirimi prednostnimi nalogami iz Kokovega poročila ostaja zaposlovanje glavno sredstvo za boj proti socialni izključenosti ter za spodbujanje trajnostne in stalne gospodarske rasti;

5.2 **podpira** pripravo Zelene knjige o razvoju delovnega prava. Večje število novih oblik dela namreč narekuje posodobitev pravnih instrumentov delovnega prava;

5.3 **meni**, da je treba z ukrepi na tem področju zagotoviti, da prilagodljivost zaposlovanja, sicer nepogrešljiva pri posodabljanju trga dela in na področju konkurenčnosti, ne bo ogrozila varnosti delavcev ali povečala tveganja socialne izključenosti;

5.4 zato **meni**, da mora socialni dialog še naprej ostati glavni instrument, ki ga je treba krepiti, saj z njim omogočimo pospešeno in lažje izvajanje ter upravljanje reform, hkrati pa zagotavljamo njihovo pravičnost;

5.5 **odobrava** namen Komisije, da predlaga novo strategijo za zdravje in varnost pri delu, ki bi prek preventivnih spodbud zagotavljala zdravje in varnost delavcev;

5.6 **se veseli** obetov za prihodnost evropskega trga dela, vendar upa, da se ne bo omejil le na spodbujanje mobilnosti delavcev med državami članicami, temveč bo razširil tudi uporabo pravil in predpisov, ki urejajo dinamiko trga dela, in ki uspešno združujejo največjo stopnjo varnosti z največjo stopnjo učinkovitosti in produktivnosti;

5.7 **meni**, da so lahko v tem okviru čezmejna kolektivna pogajanja koristna;

5.8 podobno **odobrava** tudi spodbujanje družbene odgovornosti podjetij;

5.9 podobno **odobrava** tudi spodbujanje boljšega in bolj učinkovitega usklajevanja sistemov socialne varnosti.

6. Na poti k bolj povezani družbi

Odbor regij

6.1 **priznava**, da je posodabljanje socialnega varstva vključno z njegovo finančno trajnostjo ključni del vmesnega pregleda lizbonske strategije, vendar poudarja, da mora takšno posodabljanje zagotoviti bolj povezano družbo in enake možnosti za vse;

6.2 z vidika zgoraj omenjenega **meni**, da je treba lokalne in regionalne oblasti pozvati k prevzemu ključne vloge v procesu posodabljanja, odprto metodo koordinacije (OMC) pa razširiti na čezmejne regije in občine;

6.3 **se strinja** s predlogi STO za racionalizacijo prek enotnega seznama ciljev, skupnega področjem vključenosti, pokojnin in zdravja;

6.4 v celoti **odobrava** cilje za boj proti revščini in socialni izključenosti;

6.5 **meni**, da je pobuda Skupnosti za zagotavljanje sistema najnižjega dohodka vsem državljanom zelo pomembna, ter **poziva** Komisijo, da razvije posebne ukrepe za primerjavo in razločevanje raznih nacionalnih in regionalnih izkušenj, s čimer bi spodbudila izvajanje dobre prakse in primerjalne analize ustreznih predpisov;

6.6 **pozdravlja** zamisel o evropskem letu boja proti revščini in socialni izključenosti (2010). Kljub temu pa **izraža zaskrb-**

ljenost, da podobne pobude (na primer drugi dogodki „evropskega leta“, predvideni v sporočilu Komisije, ki se bodo odvijali do leta 2010) ne bi imele zgolj slavnostnega značaja, saj bi nasprotno morale potekati v skladu s krepitvijo in spodbujanjem posebnih ukrepov;

6.7 v celoti **odobrava** cilje boja proti diskriminaciji in spodbujanja pravic manjšin na podlagi pobud, po možnosti pravne narave;

6.8 **podpira** predlog za ustanovitev Evropskega inštituta za enakost med spoloma. Namesto tega bi bilo treba izboljšati druge, že obstoječe instrumente, s čimer bi omogočili bolj učinkovito presojo izkušenj in izvajanje dobrih praks v raznih državah članicah;

6.9 **poudarja**, da bi bilo treba s pripravo posebnih dejavnosti in ukrepov za različne okoliščine bolje opredeliti cilj boja proti diskriminaciji: cilj enakih možnosti za ženske in moške z zgodovinskim pomenom in s posebno problematiko, ki je ne moremo omejiti na bolj splošen vidik pravic manjšin in ki poleg tega različno vpliva na posamezne države članice;

6.10 **odobrava** prizadevanje za pripravo posebnega sporočila o družbenih storitvah splošnega pomena (SSIG), in predvsem upa, da bo ta pobuda pomagala preseči pravno negotovost sedanjega okvira. Opozarja na vidno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti v sektorju družbenih storitev splošnega pomena in na podporo, ki jo potrebujejo, da bi lahko še naprej zagotavljali univerzalni dostop. V doseganje zelene mobilnosti znotraj Evropske unije se morajo vključiti vse države članice in z usklajenim delovanjem omogočiti napredek v tem sektorju. V zvezi s tem se strinja s Komisijo, ki namerava pod določenimi pogoji odobriti opustitev priglasitve glede državne pomoči za nekatera področja socialno varstvenih storitev, na primer za bolnišnice in socialna stanovanja.

7. Sklepi

Odbor regij

poziva Komisijo, da ustrezno upošteva učinkovito vlogo ter odgovornost lokalnih in regionalnih oblasti na različnih področjih v okviru socialne agende in v skladu z načelom subsidiarnosti iz ustavne pogodbe. Poudarja, da je to najboljši način za oblikovanje Evrope za državljane, ki temelji tudi na načelih kohezije in solidarnosti v procesu, s katerim bo Evropa postala najbolj konkurenčno in dinamično na znanju temelječe gospodarstvo na svetu.

V Bruslju, 6. julija 2005

Predsednik
Odbora regij
Peter STRAUB